

"Planificarea pe termen lung nu are de-a face cu deciziile viitoare, ci cu viitorul deciziilor din prezent."

Peter Drucker

INTRODUCERE

Managementul calității în sistemele educaționale (mai ales în cele din spațiul comunitar, în general și în România, în special!) a devenit tot "mai vizibil", după anul 2005, ca urmare a unui consens european privind necesitatea implementării în "arhitectura" sistemelor educaționale, a unui demers bazat pe elemente specifice acestui domeniu. Deși în literatura de specialitate, denumirea este consacrată (managementul calității), în sistemele educaționale din spațiul comunitar s-a preferat o sintagmă înlocuitoare: "*Asigurarea calității în educație/a educației*".

Prin realizarea unui pachet legislativ – normativ (*ordonanță de urgență, standarde de evaluare, metodologii etc*), începând cu 2005, mediul educațional românesc a devenit, pentru prima dată, un mediu "reglementat" din punct de vedere al "calității produselor educaționale" realizate în interiorul sistemului. Efectele acestui demers au generat crearea unei *culturi a calității* în mediul educațional românesc, aflată deocamdată, la început de drum. Inerent, multe confuzii și-au făcut loc!

Dintr-o prea mare grabă s-au ”amestecat” noțiuni importante, esențiale pentru sistemul educațional și pentru respectarea ”preceptelor” inițiale – consacrate și validate, printre care cele mai importante pentru noi. Spre exemplu, *calitatea în educație* cu cel referitor la *calitatea educației!*

În acest curs vom analiza ceea ce înseamnă *managementul calității în educație – managementul calității în sistemul educațional*. Perspectivele acestui demers, așa cum a fost implementat la nivelul sistemului educațional românesc, efectele generate de implementare dar și rezultatele obținute în ceea ce privește *calitatea în sistemul educațional - calitatea în educație!*

Modulul I:
**Scurt istoric privind procesul de asigurare
a calității în sistemul educațional românesc.**
Aspecte, reglementări

I.1 Scurt istoric privind demersul asigurării calității educației
în România

I.2 Reglementări legislativ – normativ privind asigurarea
calității educației în sistemul educațional românesc

I.1 Scurt istoric privind asigurarea calității educației în România

Istoria evoluției „școlii” (sau a „educației” - o altă sintagmă utilizată frecvent de specialiști sau nespecialiști!) ne arată că ideea de „calitate” a acesteia (a educației) este legată de două aspecte (dimensiuni) ale fenomenului respectiv. Aceste dimensiuni sunt, pe de o parte, *calitatea informațiilor transmise* în timpul procesului „educațional” (în paradigma clasică a „educației”) dar și *caracterul exclusivist* al fenomenului educațional, pe de altă parte! Din această perspectivă „exclusivistă”, deducem că școala era dedicată unei categorii restrânse de oameni¹, de regulă celor cu potențial economic (până la începutul secolului XX) și prin urmare, *educația (școala) era ceva considerat a fi întotdeauna și în mod automat, de „calitate”*, mai ales pe măsură ce se „avansa” spre nivelul învățământului superior la care aveau acces foarte puțini oameni. Din aceste perspective, educația de calitate se rezuma la: *calitatea informațiilor transmise, stabilitatea acestora și caracterul exclusivist- menționat anterior*, întrucât erau dedicate unor categorii de oameni, cum am spus, destul de restrânse.

¹W.K. Pond, Distributed Education in the 21st Century: Implications for Quality Assurance <http://www.westga.edu/~distance/ojdla/summer52/pond52.html>

Pe măsură ce fenomenul de *masificare a educației* a avansat *în timp* și inclusiv *în structura sa* (secolul XX, XXI), perspectiva abordării „calității” educației se modifică radical și conexiunile „educației” cu *mediile de afaceri*, din ce în ce mai strânse, vor influența direct ceea ce înseamnă „calitatea educației” furnizată în orice entitate educațională, *indiferent de nivelul educațional în care aceasta evoluează*. Prin urmare, din perspectiva abordării „clasice unei „asigurări a calității”, *criteriile de calitate* au fost destul de restrânse² și evoluția spectaculoasă a „fenomenului educațional” (din perspectiva criteriilor de calitate) este limitată la o perioadă pe care o apreciem a fi egală cu doar 100 de ani, după considerații ale specialiștilor³ iar cea a „*asigurării calității educației*” la cel mult ultimii 25 de ani!

Sunt vizibile două tendințe evidente în ceea ce privește „livrarea” educației către „consumatori: *diversificarea mijloacelor de livrare* (1) și *o evoluție ultrarapidă* (2) a însuși mijloacelor utilizate! Spre exemplu, conceptul *e-learning*, tot mai frecvent în procesele educaționale actuale, *era de neconceput în urmă cu doar un sfert de secol*. Această evoluție conduce la abordări noi în ceea ce privește asigurarea calității educației, inclusiv la orientarea acestui proces spre a renunța la „indicatori tradiționali: *ore de contact cu studenții, frecventarea bibliotecii, prezența fizică a studenților*”⁴ ...

În „vârtejul” transformărilor și încercărilor de adaptare a sistemului educațional românesc la schimbările mondiale și

² Ibidem

³ Ibidem

⁴ Ibidem

mai ales continentale, *asigurarea calității educației* în România se măsoară, concret, în cei 8 ani de la *elaborarea și punerea în aplicare a cadrului normativ – legislativ dedicat „asigurării calității educației”*.

Din perspectiva *istorică*, momentul „zero” al demersului îl constituie adoptarea în formă finală și aplicabilă a actului normativ care introduce în sistemul educațional *conceptele, instrumentele și mecanismele* specifice acestui demers.⁵

Pachetul *normativ – legislativ* care s-a adăugat la ordonanța respectivă a „consolidat” instituirea în sistemul educațional românesc a unui *proces nou și inedit* pentru sistem:

Entitățile educaționale și programele de studiu/ nivelurile de învățământ sunt obligate să treacă prin „filtrul autorizării/acreditării/evaluării periodice”

Și totuși, „asigurarea calității educației” în România are un specific „deosebit”, un caracter de „unicitate”, comparativ cu alte sisteme educaționale din Europa (și chiar din alte zone ale lumii!), în sensul că acest demers a fost „generalizat” la nivel de sistem, pentru toate nivelurile de învățământ.

Majoritatea țărilor au adoptat conceptul de „*asigurare a calității educației*” doar pentru nivelul de învățământ superior, fără adoptarea unei legi speciale în acest scop.

„De menționat ca, în acest domeniu, funcționau înainte de 2005 – exclusiv pentru evaluare și acreditare, fără implicare explicită în asigurarea calității – CNEAA, Consiliul National de Evaluare Academica și Acreditare (înființat și funcționând

⁵ NA: Ne referim la OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității în educație, aprobată, cu modificări și completări prin Legea nr. 86/2006.